

The background of the image is the flag of the European Union, featuring a blue field with twelve five-pointed gold stars arranged in a circle. The flag is shown with a slight wave, giving it a three-dimensional appearance.

EVROPSKÁ UNIE

Motto: Jednota v rozmanitosti

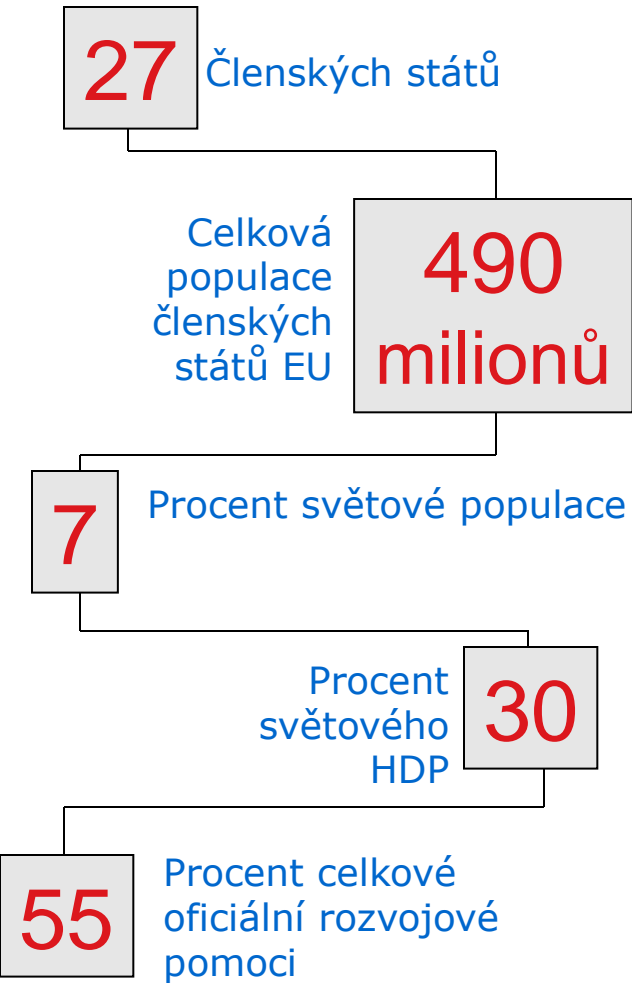
Evropská unie

Logo a současně i
vlajka EU

Evropská unie

- **Evropská unie (EU) je politická a ekonomická unie,** kterou od posledního rozšíření v roce 2007 tvoří **27 evropských států** s 500 miliony obyvatel (přibližně 7,3 % světové populace).
- Jedná se o regionální uskupení, které sdružuje evropské státy a jehož cílem je politická a hospodářská integrace členských zemí.
- Nejedná se o klasickou mezinárodní organizaci, ale o specifickou organizaci, jež stojí v jistém smyslu nad členskými státy, které na ni přenesly některé své svrchované pravomoci.
- EU vznikla v roce 1993 na základě Smlouvy o Evropské unii, známější jako **Maastrichtská smlouva**, která navazovala na evropský integrační proces od padesátých let.

Historie

- Evropská unie je výsledkem dlouhodobého integračního procesu.
- Podmínky pro integraci se však utvořily až po 2. světové válce, kdy byla potřeba:
 - hospodářská obnova Evropy
 - zabezpečení míru na Evropském kontinentě, aby se ničivý konflikt na evropské půdě již neopakoval

Hospodářskou integraci na Evropském kontinentě odstartovalo:

- **1952 – vz. Evropské společenství uhlí a oceli** (ESUO, Montánní unie) uzavřením Pařížské smlouvy (4. 1951); základem této smlouvy byl tzv. Schumanův plán od fr. ministra zahraničních věcí Roberta Schumana.
 - Členové: 6 Z-Evr. států: Francie, Spolková republika Německo, Itálie, Belgie, Nizozemí a Lucembursko.
 - Uhlí a ocel považovány za hlavní strategické suroviny té doby.

Historie a vznik EU

- **1957** byly podepsány tzv. Římské smlouvy (s platností od roku 1958) zakládající:
 - **Evropské hospodářské společenství (EHS)** - mělo za úkol vytvoření společného trhu
 - **Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM)** - spolupráce na poli mírového využití jaderné energie.

Organizační struktura obou společenství byla založena na stejném principu jako ESUO

– Zakládající členové EHS a EURATOM byly stejné země jako v případě ESUO: Francie, Německo, Itálie a státy Beneluxu.

– Francie se stala neformálním leaderem všech těchto seskupení, vedoucí pozice v západní Evropě.

- **1967** vstoupila v platnost tzv. Slučovací smlouva o spojení orgánů EHS, Euratomu a ESUO. Tato tři společenství se na summitu v Haagu spojila v **Evropské společenství (ES), základ budoucí Unie**.

– Prvním krokem bylo vytvoření celní unie – odtud název Evropská unie (do r. 1993 pouze neformální).

- **1992 – podepsána Maastrichtská smlouva** - výrazná reforma zakládajících smluv, vstoupila v platnost **1.11.1993** → **vzniká Evropská unie**.

1993 - Evropská rada v Kodani určila obecné závazné podmínky pro přistupující státy , tzv. **Kodaňská kritéria**, ve kterých uvedla politická a ekonomická kritéria pro přijetí do EU

Smlouvy o Evropské Unii

- **Maastrichtská smlouva (1992)** stanovila jako nový cíl pro Evropskou unii vytvoření měnové unie s jednotnou měnou, zvýšila hospodářská kritéria pro nově příchozí země, posílila vnitřní hospodářskou integraci a umožnila vstup Rakouska, Švédska a Finska do EU
- **Amsterodamská smlouva (1997)** stanovila jako další cíl evr. integrace vytvoření politické unie a dosažení společné zahraniční politiky i sladění sociálních systémů členských zemí, položila základy evropského občanství.
- **Smlouva z Nice (2000)** reformovala vrcholné orgány unie a připravila je tak na rozšíření o nové státy se střední a východní Evropy, upřesnila obsah politické unie.
- **Lisabonská smlouva (2007)**

Postup schvalování
Lisabonské smlouvy:

Smlouvy o Evropské Unii

Lisabonská smlouva (2007) navazuje na předchozí neúspěšný projekt Evropské ústavy – tzv. „Smlouva o Ústavě pro Evropu“ – negativní výsledek ve francouzském a nizozemském referendu).

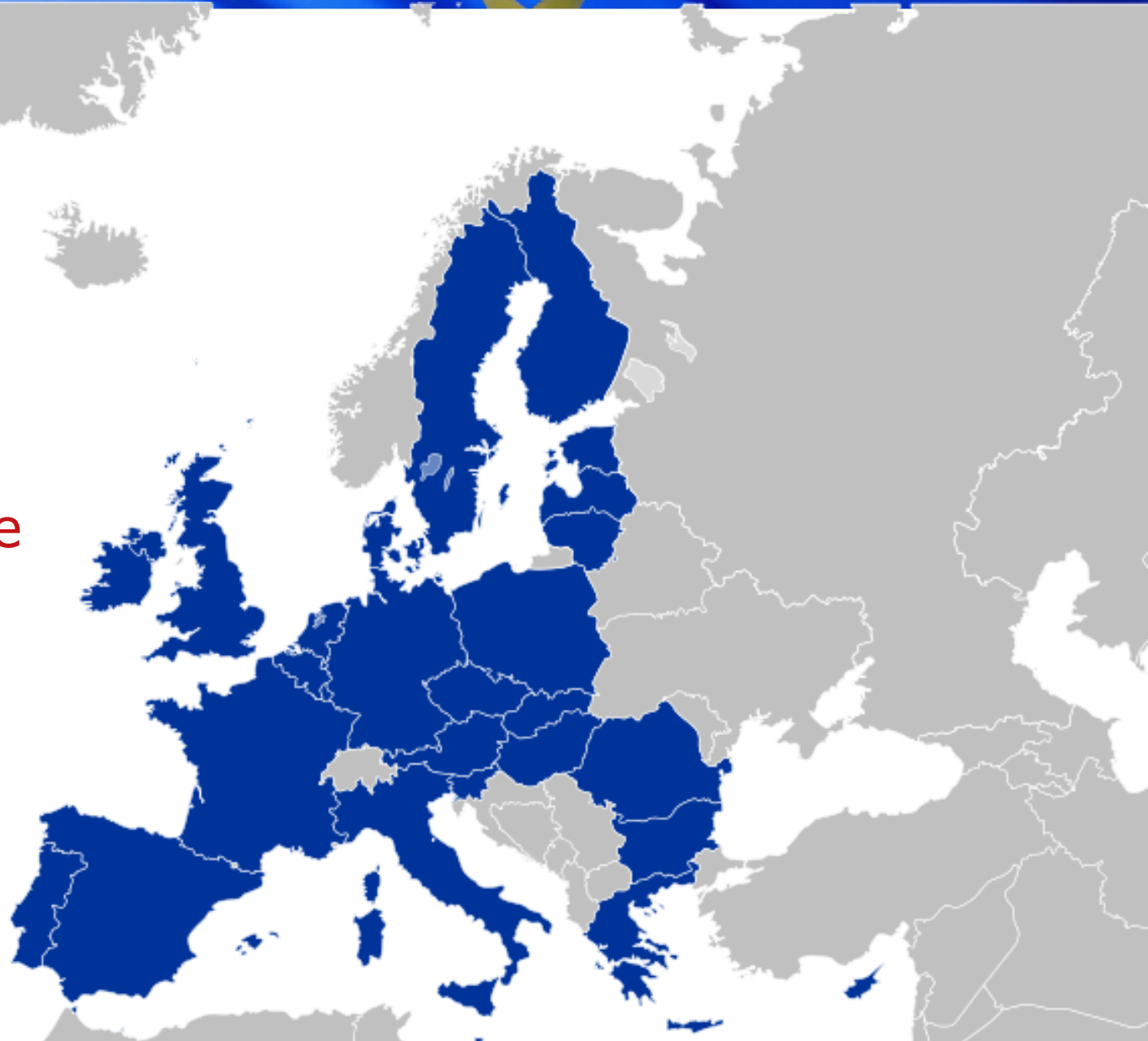
- Na rozdíl od ní nemá být nahrazením zakládajících dokumentů EU, nýbrž je doplňuje a prohlubuje.
- Soustředí se na reformu stávajících institucí s cílem zvýšení jejich efektivity. Nakonec ratifikována i Irskem (po 2. referendu), Polskem i ČR.
- podepsána 2007 v Lisabonu, Českou republikou ratifikována (schválena) 3. listopadu 2009
- Prezident Václav Klaus pro podpis ratifikace vyžadoval výjimkou (formou dodatku) z Listiny základních práv EU, která podle něj zaručí neprolomení Benešových dekretů. Obdobnou výjimku má také **Velká Británie** a **Polsko**.
- Ratifikována 27 zeměmi (=všechny státy EU)

TRATADO DE
LISBOA
PORTUGAL 2007

Logo Lisabonské smlouvy

Rozšiřování
Evropské unie

1952 - ESUO

**Zakládající
členové**

Belgie
Francie
Německá spolková
republika
Itálie
Lucembursko
Nizozemí

1973

Dánsko
Irsko
Spojené království
Velké Británie a
Severního Irska

1981

Řecko

1986

Portugalsko
Španělsko

1995

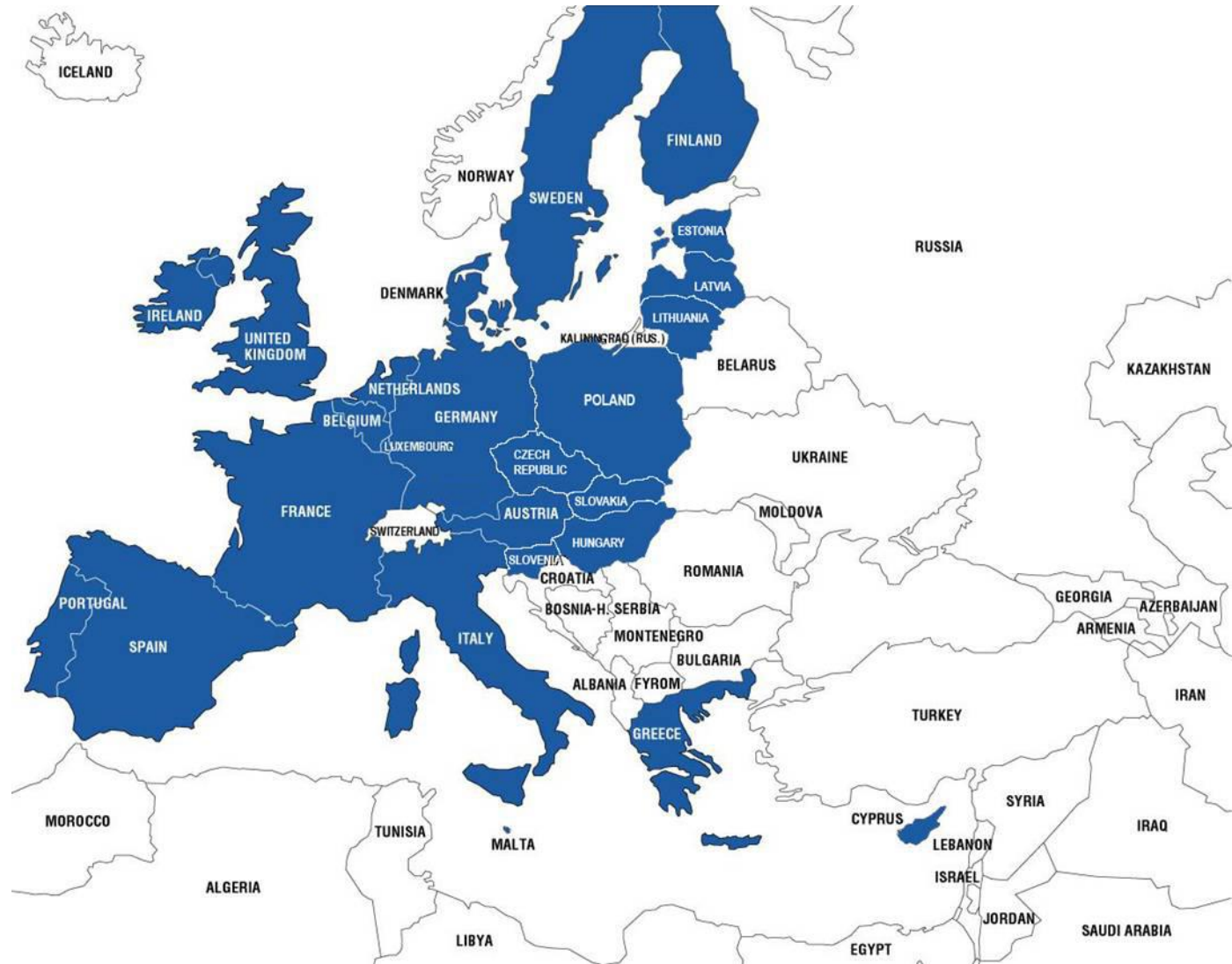
Rakousko
Finsko
Švédsko

2004

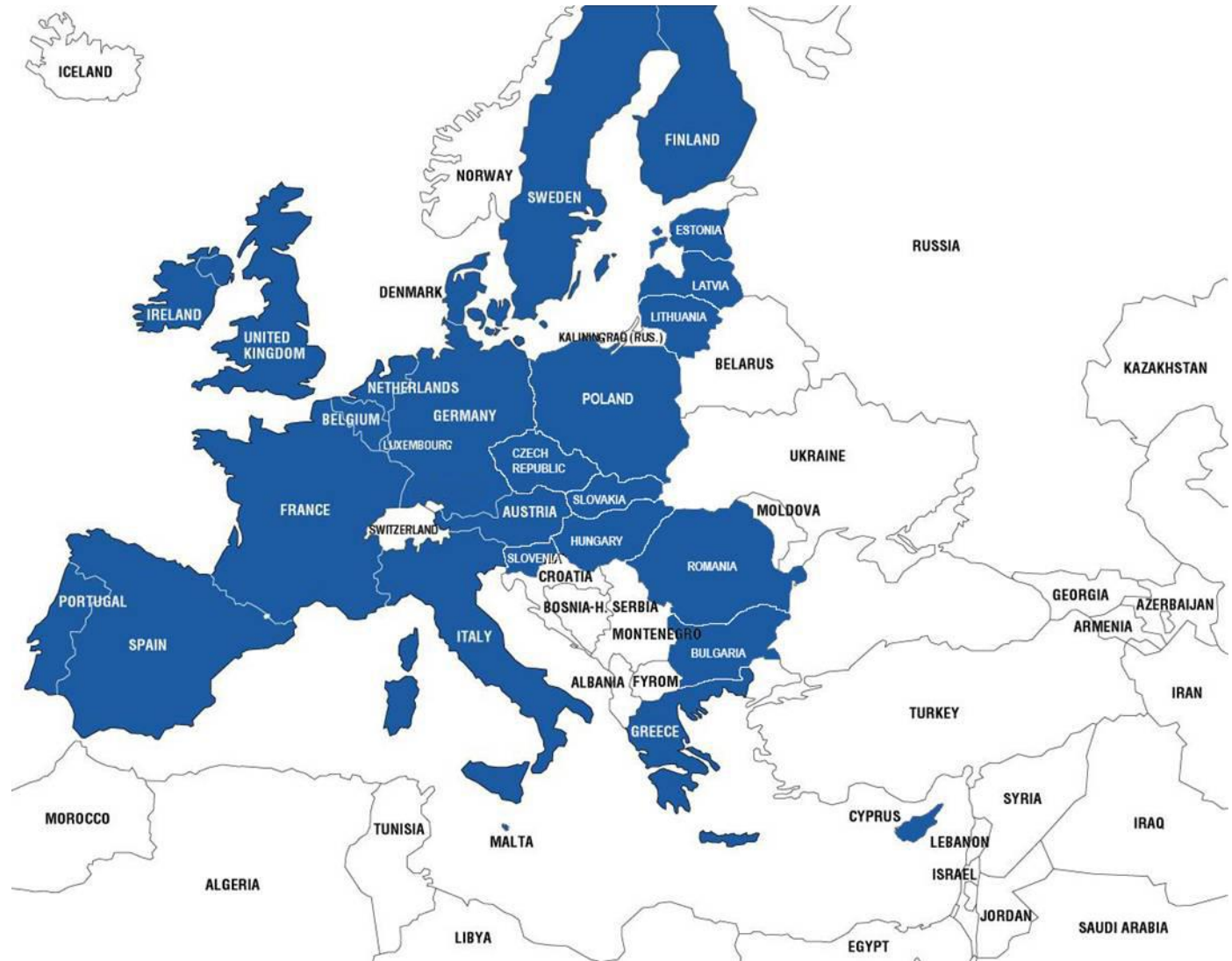
Kypr
Česká republika
Estonsko
Maďarsko
Litva
Lotyšsko
Malta
Polsko
Slovensko
Slovinsko

2007

Bulharsko
Rumunsko

Kandidátské státy

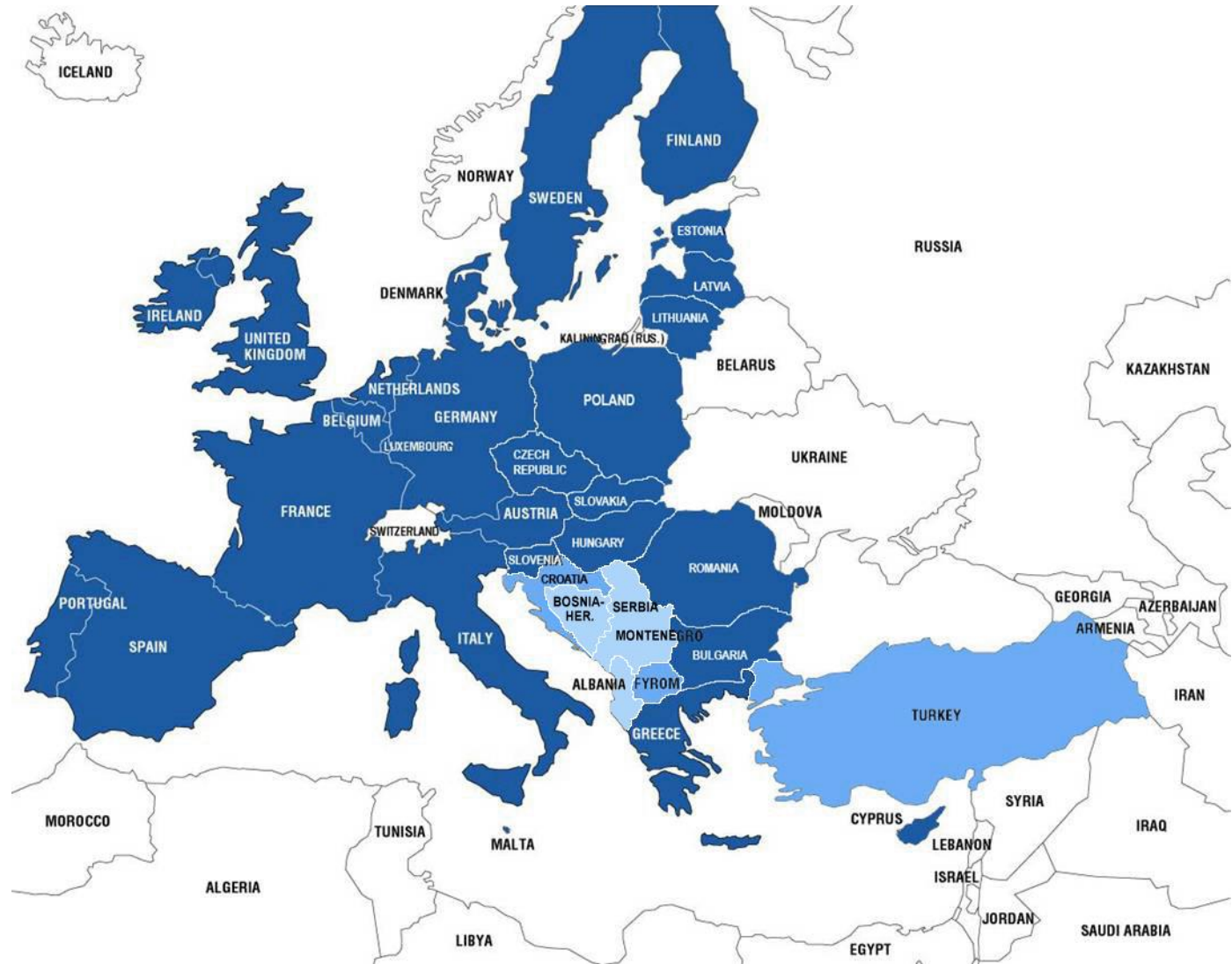
Chorvatsko
Makedonie
Turecko

Potenciální kandidátské státy

Albánie
Bosna & Hercegovina
Černá Hora (*12.2010)
Srbsko (*3.2012)
Kosovo

Zbývá

Švýcarsko
Island (*2. 2010)
Norsko

3 pilíře Evropské unie

- Evropská unie zastřešuje všechny existující integrační aktivity. Ty se od Maastrichtské smlouvy začaly dělit do tří oblastí jednotlivých tzv. politik EU (oblastí politické činnosti), které byly pojmenovány „**pilíře**“.
- **1. pilíř** – *Evropské společenství*: spadají sem všechny aktivity realizované již před Maastrichem; mimo jiné politika zemědělská, obchodní, regionální, sociální aktivity
- **2. pilíř** – *Společná zahraniční a bezpečnostní politika*
- **3. pilíř** – *Justice a vnitřní bezpečnost*

Evropské právo

Spolu s evropskou integrací dochází k rozvoji **evropského práva**.

Právní základ evropské integrace tvoří:

- **Primární právo** – stanovuje základní principy integrace a základy společných evropských institucí. Jeho pramenem jsou mezinárodní smlouvy sjednané členskými státy (hl. o založení ESUO, EHS, smlouva o Evropské unii)
- **Sekundární právo** – je tvořeno právními akty (nařízeními, směrnicemi apod.), jejichž vykonavateli jsou členské státy a které usilují o sblížení právních řádů uvnitř jednotlivých členských států.
- Komunitární právo = právo Evropských společenství, omezené na oblast prvního pilíře EU. Jsou to právní akty, které mají povahu práva nadstátního a mají přímý vliv na život občanů EU.
- Právo Evropské unie = zahrnuje i právní akty druhého a třetího pilíře EU.

Cíle EU

1) Hospodářská unie – její fungování je postaveno na:

- sladění hospodářské politiky členských zemí*
– tzn. cílem je, aby se zmírnily rozdíly v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími zeměmi EU a zároveň se zvyšovala schopnost Evropské unie jako celku čelit výzvám 21. století
- prosazení čtyř základních svobod: volného pohybu lidí, zboží, kapitálu a služeb

*Tomuto úsilí se souhrnně říká **evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS)**, či krátce kohezní politika. HSS patří vedle zemědělské politiky k nejvýznamnějším evropským agendám a Evropská unie na ni vynakládá více než 1/3 svého společného rozpočtu.

Cíle EU – hospodářská unie

- Hlavní nástroj realizace **evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti** představují **Fondy EU**. Jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.

Evropská unie disponuje pěti hlavními fondy:

- **Strukturální fondy:** 4 - podle jejich zaměření:
 - Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
 - Evropský sociální fond (ESF)
 - Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF)
 - Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)
- **Fond soudržnosti** („kohezní fond“) – vz. na pomoc čtyřem nejméně rozvinutým státům: Řecku, Portugalsku, Irsku a Španělsku; k financování velkých projektů (Př: infrastruktura)

Do společného rozpočtu a zejména do Strukturálních fondů Evropské unie **přispívají všechny členské země přibližně 1% ze svého státního rozpočtu.**

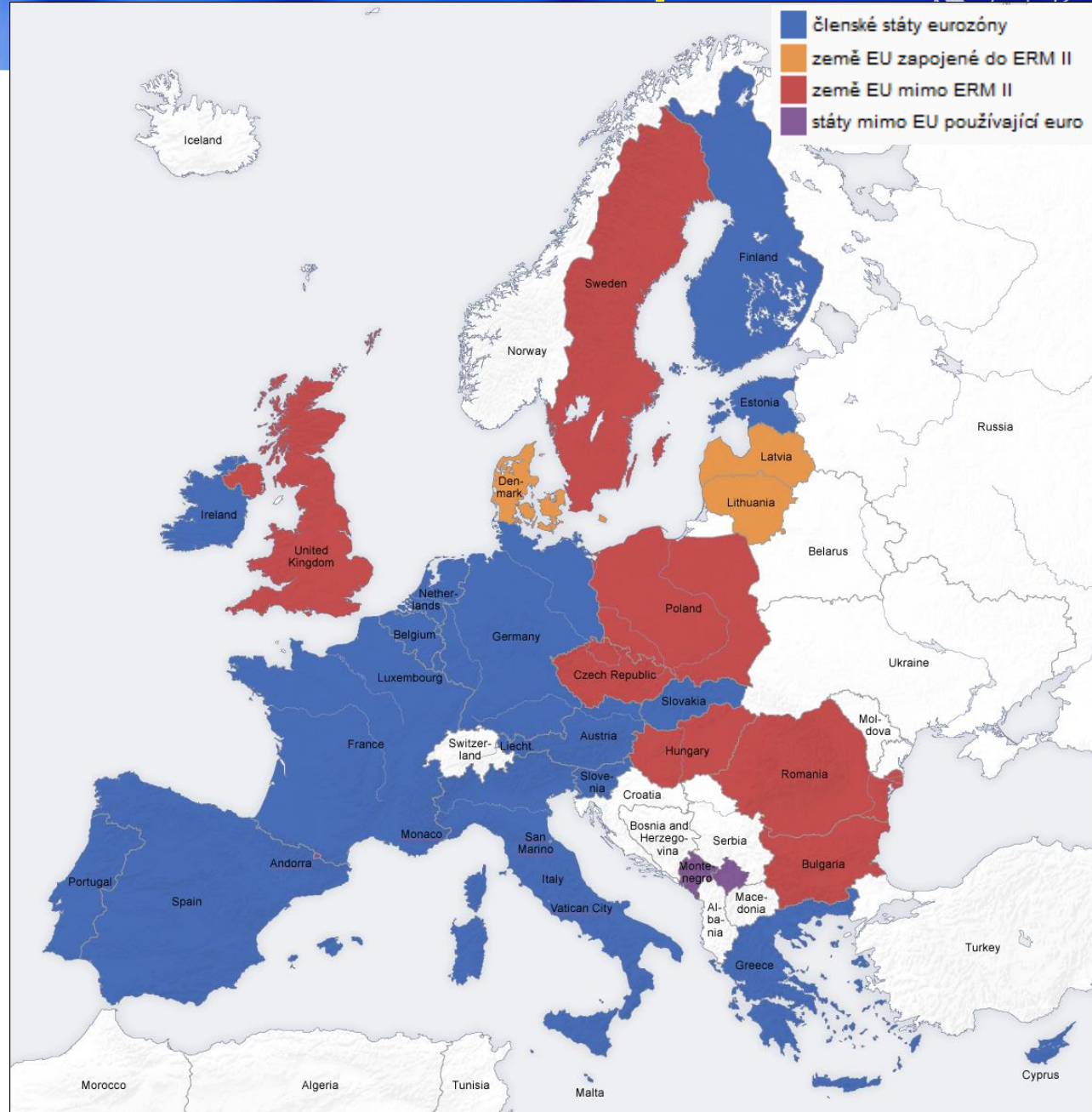
Cíle EU

- 2) **Politická unie** – členské země jsou ochotny postoupit část své suverenity společným evropským orgánům, zejména Evropské komisi, sladit svoji zahraniční politiku a poskytnout občanská práva občanům členských zemí na svém území.
- 3) **Měnová unie** – členské státy se rozhodly přejít od celní unie k jednotné měnové politice a dohodly se na vytvoření **Evropské centrální banky**, k 1.1.2002 většina států přijala společnou měnu – **EURO**
 - Společná měna EURO platí ve všech zemích měnové unie jako státní měna. Bankovkami vydanými v jedné zemi lze platit ve všech členských státech.
 - Euro je oficiálním platidlem v **17 z 27 států** Evropské unie (těchto 17 států tvoří eurozónu) a v šesti dalších zemích mimo EU

Státy eurozóny

- **Eurozóna**, oficiálně nazývaná **euro oblast**, je území Evropské unie, na kterém se užívá společná evropská měna **euro**.
- Členské státy Evropské unie jsou zavázány vstoupit do Eurozóny. Z této povinnosti jsou vyvázány pouze Spojené království.
- € ze států EU nemá: Velká Británie, Švédsko, Polsko, ČR, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Litva, Lotyšsko, Dánsko.
- Na základě dohod s Evropskou unií používají euro jako svou měnu **Monako, San Marino a Vatikán**
- Jednostranně bez dohody s EU euro zavedly **Andorra, Černá Hora a Kosovo**. Nemají právo razit vlastní euromince.

Orgány EU

Evropská rada

- Hlavní rozhodovací orgán, který schvaluje všechny legislativní akty. Určuje základní směřování a strategie EU.
- Je tvořena nejvyššími představiteli členských států (předsedy vlád a hlavami států) a předsedou Evropské komise.
- Schází se 2x ročně
- Dává podněty Evropské komisi

Rada EU

- Sídlí v Bruselu, je tvořena ministry členských států toho rezortu, kterého se týkají probíraná témata.
- Schvaluje právní akty mající platnost zákonů, může rozhodovat o všech otázkách integrace.
- Každý půlrok předsedá Radě jiná země EU.
- Hlavní úkoly předsedající země je organizovat setkání Rady a reprezentovat EU navenek. (ČR - předsednictví 1.-6.2009)

EU2009.CZ

José Manuel Barroso

Vladimír Špidla

Štefan Füle

Orgány EU

Evropská komise

- Sídlí v Bruselu
- Nahrazuje „evropskou vládu“, je nejvyšším orgánem výkonné moci EU.
- Má 27 členů (=27 členských států), kteří jsou jmenováni vládami jednotlivých členských států (na 5 let) a společně s Evropskou radou rozhodují o všech záležitostech Unie
- Předkládá návrhy právních předpisů Evropskému parlamentu a Radě EU. Má významné pravomoci při přijímání nových členů do Unie
- Evr. komise rozhoduje na základě prosté většiny hlasů.
- Jejím předsedou je nyní José Manuel Barroso (Portugal.)
- Čeští eurokomisaři:
 - **Vladimír Špidla** (2004-2010), na starosti agenda zaměstnání, sociální otázky a rovnost
 - **Štefan Füle** (2010-2014), agenda rozšiřování EU a politika sousedství

Orgány EU

Evropský parlament

Evropský parlament

- Sídlí ve Štrasburku, výbory v Bruselu, je nejvyšším zákonodárným orgánem EU.
- Má 785 poslanců (22 z ČR), kteří jsou voleni přímo obyvateli jednotlivých států na **5 let**.
- Hlasuje o rozpočtu, má právo podávat Evropské komisi návrhy právních aktů a také má kontrolní právo vůči Evropské komisi. Reprezentuje zájmy občanů EU

Evropský soudní dvůr

- Nejvyšší soudní orgán EU, sídlí v Lucemburku
- Dohlíží na jednotnost výkladu a aplikace evropského práva, řeší spory mezi státy, institucemi i soukromými osobami
- 27 soudců (1 soudce z každého státu), jmenování na 6 let

Budova soudního dvora v Lucemburku

Orgány EU

Evropský účetní dvůr

- Sídlí v Lucemburku
- Je tvořen sborem 27 nezávislých účetních kontrolorů jmenovaných Radou EU, kteří přezkoumávají všechny výdaje a příjmy EU.

Další instituce:

- Evropská ústřední banka
- Evropská investiční banka
- Evropský ombudsman
- Hospodářský a sociální výbor
- Výbor regionů

Typy hlavních předpisů EU

- **Směrnice** – právní předpisy, které zavazují členské státy, aby jejich obsah převedly do svého právního řádu. Až poté začínají práva a povinnosti obsažené ve směrnici platit. Směrnice by měly státy zpracovat do svého právního řádu do 1 či 2 let (jinak může být udělena sankce).
 - jsou nástrojem harmonizace národních právních řádů v EU.
- **Nařízení** – přímo závazné právní předpisy. Vztahují se na všechny členské státy a začínají platit ihned po schválení.
- **Rozhodnutí** – závazné právní předpisy, které se vztahují jen na určité subjekty (např. jen pro některé člen. státy)
- **Stanoviska a doporučení** – právně nezávazné, mají povahu „dobré rady“. Někdy předcházejí nařízením či směrnici.

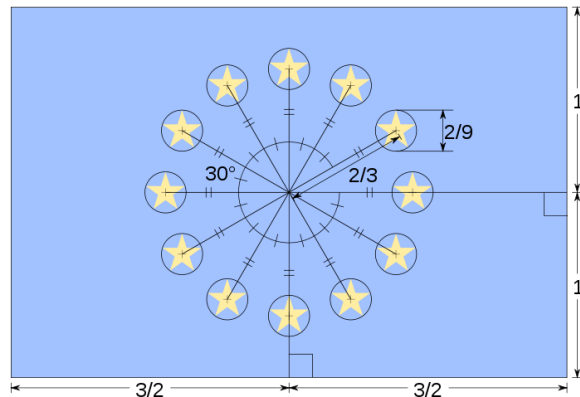
Obchodníci od ledna nesmějí kupovat vejce od chovatelů drůbeže, kteří nesplňují nové **evropské směrnice**. Ty drůbežářům **nařizují pořídit slepicím komfortnější klece**.

Evropská směrnice upravující podmínky chovu prasnic.

V bezpečnostní **směrnici EU**, která se týká dětských hraček, stojí, že **balónky nesmí nafukovat bez dozoru děti do osmi let**, a to pro případ, že by je omylem spolky a poté se začaly dusit.

Poměry vzdáleností na vlajce

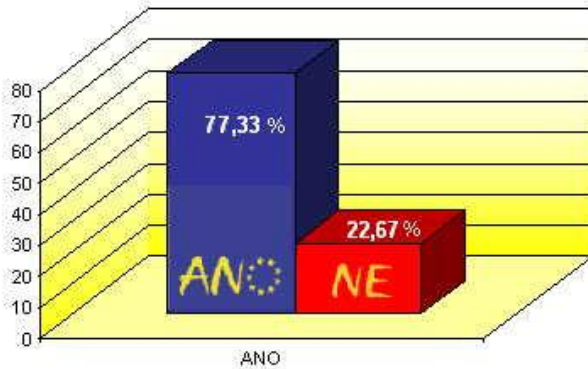
Symbyly EU

- **Vlajka Evropské unie** je symbolem EU, zobrazuje kruh 12 zlatých hvězd na modrém pozadí.
 - původně byla vlajka užívána Radou Evropy a měla reprezentovat celou Evropu, nikoliv konkrétní organizaci.
 - Dvanáctka byla přijata bez politických souvislostí jako symbol dokonalosti a úplnosti a vzhledem k jeho všudypřítomnosti v evropské kultuře a tradicích (12 znamená zvěrokruhu; 12 hodin na hodinách; 12 měsíců v roce; 12 apoštolů...)
 - autor vlajky: Arsene Heitz ; poměr stran: 2:3
- **Heslo Evropské unie:** „Jednota v rozmanitosti“ (z lat. In varietate concordia)
- **Hymna Evropské unie:** Óda na radost (finále Beethovenovy 9. symfonie, text: Schiller)

Začlenění ČR do EU

- ČR se stala členem EU společně s dalšími 9 státy **1.5.2004.**
- Již od r. 1993 – asociační dohoda o přidruženém členství
- Od r. 1999 probíhal intenzivní proces přímého začleňování; česká vláda a parlament tehdy urychleně přijímaly evropskou legislativu a přizpůsobovaly hospodářské mechanismy evropské praxi.
- **Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii** proběhlo 13. a 14. června 2003. Přes 77 % voličů členství podpořilo.
- Dodnes jde o jediné celostátní referendum v historii České republiky

*Klaus a Špidla podepisují
přístupovou smlouvu ČR k EU*

Důsledky členství České republiky v EU

Vstup ČR do EU přinesl řadu důsledků pro fungování celého státu:

- Zapojení do jednotného evropského trhu přináší domácímu hospodářství zabezpečení proti výkyvům globální ekonomiky
 - Sladění českého právního systému s evropským vede k částečnému zlepšení legislativy
 - Vstupem do Schengenského prostoru došlo k usnadnění pohybu osob a zboží, pro občany ČR se výrazně usnadňuje cestování v rámci EU
 - Pro jednotlivé instituce a regiony vzniká možnost čerpání financí ze strukturálních fondů EU
 - Mladí lidé mohou studovat v kterémkoli státě EU za stejných podmínek, jaké jsou poskytovány občanům daného státu
- x kritika: omezení národní suverenity a ohrožení kulturní jedinečnosti

Schengenská dohoda

- V roce **1985** některé členské státy EU (Francie, Spolková republika Německo, Belgie, Lucembursko, Nizozemsko) přijaly **Schengenskou dohodu**, která je součástí tzv. schengenské spolupráce
- Praxe: zrušeny hraniční kontroly mezi členskými státy → vz. **tzv. Schengenský prostor** (nyní 22 států EU + 4 mimo EU)
- Princip Schengenské dohody:
 - zavedení společné vízové politiky pro celou oblast Schengenu
 - zavedení účinných kontrol na svých vnějších hranicích. Vnitřní hranice z hlediska pohybu osob a zboží de facto neexistují
- Občané všech zemí schengenského prostoru mohou svobodně cestovat v rámci celého schengenského prostoru a překračovat vnitřní hranice na kterémkoliv místě na **tzv. „zelené hranici“** bez zdržování a formalit.
- Schengenskou dohodu nepodepsala VB, která si sama nadále hlídá přístupy do země, stejně jako např. Irsko. (Naopak se k této dohodě přidalo Norsko – nečlenský stát EU)
- **ČR se připojilo k Schengenské spolupráci v 12.2007**

Schengenská hranice – žádná pasová kontrola, jen cedule.

KONEC

Autoři:

Jan Jindra

Marek Kotrč

Stanislav Shcherbina

30.3.2012

5QB

Zdroje:

<http://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>

http://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Bjiny_Evropsk%C3%A9_unie

http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie

http://cs.wikipedia.org/wiki/Maastrichtsk%C3%A1_smlouva

<http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=powerpoint%20europion%20union&source=web&cd=1&ved=0CC>

[wQfjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.eurunion.org%2Fpartner%2Feusrelations%2Feu-usrels50ann2-4-](http://www.eurunion.org%2Fpartner%2Feusrelations%2Feu-usrels50ann2-4-08.ppt&ei=5B52T9DKDMuZhQfE3rC7DQ&usq=AFQjCNF1MTynZtBqWKU15rxxSMfFiNezoA&cad=rja)

[08.ppt&ei=5B52T9DKDMuZhQfE3rC7DQ&usq=AFQjCNF1MTynZtBqWKU15rxxSMfFiNezoA&cad=rja](http://www.eurunion.org%2Fpartner%2Feusrelations%2Feu-usrels50ann2-4-08.ppt&ei=5B52T9DKDMuZhQfE3rC7DQ&usq=AFQjCNF1MTynZtBqWKU15rxxSMfFiNezoA&cad=rja)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Vladim%C3%ADr_%C5%A0pidla

http://zlataky.cz/images/vlajky-eu_cr.jpg

<http://janamurova.blog.cz/0804/instituce-eu>

<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Fondy_Evropsk%C3%A9_unie

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Euroz%C3%B3na>

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7f/European_union_emu_map_en.png

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lisabonsk%C3%A1_smlouva

Odmaturuj! Ze společenských věd; Didaktis spol. s.r.o., 2008; ISBN: 978-80-7358122-0